

HOE DE ESCAPEROOM GEDRAG INZICHTELIJK EN BESPREEKBAAR MAAKT

“Je ziet precies hoe verschillende
persoonlijkheden met elkaar samenwerken”

Door: Djim van Zalk / Fotografie: Kees Winkelman

Samen puzzels oplossen om binnen een bepaalde tijd uit een kamer te ontsnappen. Dat is kort gezegd een escaperoom. Leuk als teamuitje, maar bij de gemeente Haarlem óók een manier om tot verandering en beter functionerende teams te komen. Charlotte Puyman is community manager Talent, Ontwikkeling en Mobiliteit (TOM): “We gebruiken de escaperoom om collega’s met elkaar in gesprek te laten gaan over hun rol en gedrag binnen het team. Doordat ze opdrachten onder tijdsdruk moeten uitvoeren, zie je goed hoe een afdeling met elkaar samenwerkt. Handig voor de leidinggevende, maar ook voor collega’s. Mensen herkennen elkaars én eigen gedrag in de nabespreking.”

De gemeente Haarlem wilde verder met de ontwikkeling van teams. Veel afdelingen vroegen om een persoonlijkheidstest. Charlotte: “Collega’s wilden dus weten wat voor soort persoon ze zijn en welke rol hen het beste past. Zulke tests zijn goed, maar hoe breng je die kennis en inzichten samen met teamontwikkeling? Dat is de volgende stap. Want het is mooi als iedereen van zichzelf weet wat voor ‘kleur’ hij of zij is volgens zo’n test. Maar wat zegt dat over jouw rol op jouw afdeling? En hoe werkt dat dan in jouw team?”

“Daarom hebben we een traject over teamontwikkeling opgezet. De escaperoom is daar een onderdeel van. Eerst hebben collega’s een individuele test gedaan. Vervolgens is er een teamanalyse gemaakt en met die kennis zijn collega’s als team de escaperoom ingegaan. Deze werd opgebouwd in ons gemeentekantoor. Erg handig, want hierdoor konden meerdere teams op één dag de escaperoom doen.”

IEDEREEN HANDELT INSTINCTIEF

De escaperoom is een spel. Toch laat de situatie zich makkelijk vertalen naar de werkvloer. Charlotte: “Je hebt als team een gezamenlijk doel: binnen een uur uit die escaperoom komen. Doordat er tijdsdruk op staat, handelt iedereen redelijk instinctief. Dan zie je precies hoe de verschillende persoonlijkheden met elkaar samenwerken.

Er was bijvoorbeeld een creatieve collega ontzettend druk met het oplossen van de puzzels en werkte daar heel hard aan. Achteraf kon hij alleen moeilijk vertellen hoe het hele proces nou was verlopen. Óf bijvoorbeeld de collega's van het secretariaat. Zij weten van aanpakken. Ook in de escaperoom gingen zij voortvarend aan de slag met de puzzels. Maar op het moment dat er een beslissing moest worden genomen, ook al was de puzzel opgelost, vroegen ze zich toch af: en nu? Als je dit meemaakt en weet van jezelf, kan je dat gebruiken in je dagelijkse werk. De escaperoom maakt jouw rol en gedrag inzichtelijk, zodat je erover kan praten. Dan blijft het niet alleen iets in je hoofd.”

Doordat de escaperoom was opgebouwd in het gemeentekantoor kon de community manager meekijken en zien hoe het de verschillende teams afging. Charlotte: “Het gaat net als op een echte afdeling. Een paar mensen lost een puzzel op, een ander groepje is bezig met een opdracht. Opeens roept een puzzelende collega wat naar de andere groep. De andere groep heeft dan alleen geen idee waar het over gaat. Zo is dat ook vaak op afdelingen. Iedereen werkt aan een opdracht en regelmatig verliest men dan het hogere doel uit het oog. In de escaperoom werd een moment ingelast om na de eerste puzzel al te reflecteren. Met deze kennis ga je verder naar het volgende onderdeel. Dat is ook goed om in je

Charlotte Puyman: “De escaperoom
maakt jouw rol en gedrag
inzichtelijk, zodat je erover kan
praten.”

normale werk te doen. Even een stapje terug en bespreken hoe het gaat en waarom je ook alweer doet wat je doet. Dit kost je misschien een minuutje, maar je bent wel vijf minuten eerder uit de escaperoom.”

INZICHT IN GEDRAG EN KWALITEITEN

De escaperoom was een pilot voor de gemeente Haarlem. En die beviel goed. In de toekomst gaat hij vaker gebruikt worden voor teamontwikkeling. Charlotte benadrukt dat de escaperoom niet het eindstation is: “We gaan bedenken hoe we gedrag en rolverdeling in de toekomst bespreekbaar houden binnen de teams. En hoe en waar we de escaperoom nog meer kunnen gebruiken. Je kan bepaalde collega’s met een opdracht de escaperoom in sturen. Of je geeft ze een bepaalde rol, om te zien hoe ze daar mee omgaan. Bijvoorbeeld een teamleider die moet coördineren en niet mag meehelpen met het oplossen van de puzzels.”

Charlotte Puyman: “Doordat er tijdsdruk op staat, handelt iedereen redelijk instinctief.”

“De escaperoom is een goed referentiepunt”

LEA HELMINK

Lea Helmink is onder andere coördinator accountmanagers bij de gemeente Haarlem en ziet als leidinggevende de voordelen van de escaperoom: “We hebben een klein team dat goed op elkaar is ingespeeld. Je ziet dan dat veel rollen hetzelfde zijn als op de afdeling. Maar collega’s kunnen je ook verrassen. Zo was er een collega die normaal gesproken wat afwachtend is, maar nu op de voorgrond trad en het voortouw nam. Dat is mooi om te zien.”

“Na de escaperoom ga je met elkaar in gesprek en benoem je wat er is gebeurd met als doel om elkaar te helpen. Je leert elkaars sterke en zwakke punten kennen en herkennen. Heeft iemand bijvoorbeeld meer tijd nodig om na te denken over een beslissing, dan moet je hem laten uitspreken, zodat hij zijn gedachte kan afmaken. Achteraf is de escaperoom een goed referentiepunt. Want gaat het in de dagelijkse praktijk niet zoals je wilt, dan kan je makkelijk teruggrijpen op het leerproces. Dan kan je zeggen: weet je nog dat we het daar over hadden?”

“Je móét wel samenwerken”

ILONKA VAN DER POLL

In een escaperoom leer je elkaar in een heel korte tijd goed kennen. Ilonka van der Poll is ondersteuner van de accountmanagers: “Je bent op elkaar aangewezen, dus je móét wel samenwerken. Hierdoor leer je goed elkaars kwaliteiten kennen. Zelf ben ik van ‘eerst doen, dan denken’, terwijl een ander eerst de handleiding gaat lezen en weer een ander eerst wil overleggen. Nu zie je dat je al die eigenschappen goed kunt gebruiken. Ik deed bijvoorbeeld een puzzelopdracht samen met een collega. Er moesten touwtjes gespannen worden. Ik pakte meteen de touwtjes en spande deze op goed geluk. Blijkbaar was dit goed, want door het inzicht van mijn collega hadden we snel de oplossing. We waren zo klaar!”

De escaperoom is naast leerzaam ook erg goed voor de teamspirit. Ilonka vertelt enthousiast: “We waren ontzettend fanatiek én hadden ook nog de snelste tijd! Dat zorgde wel voor een goede sfeer in het team. In de nabespreking sta je stil bij wat er beter kan. Maar ook bij wat er goed ging en dan krijg je complimenten. In je normale werk gaan dingen vanzelf en is wat je doet vaak vanzelfsprekend. Ik houd van aanpakken, maar zie dat niet als iets bijzonders. Nu wordt dat even benoemd als een positieve eigenschap. En dat is wel erg leuk!”